

Vergaderjaar 1997–1998

26 027

Wijziging van het Wetboek van Strafvordering, de Wet op de rechterlijke organisatie en enkele andere wetten met betrekking tot het beroep in cassatie in strafzaken (uitsluitend beroep in lichte overtredingszaken en invoering verplichte schriftuur van een advocaat)

Nr. 4

VERSLAG

Vastgesteld 16 juli 1998

De vaste commissie voor Justitie¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen. Onder het voorbehoud dat de hierin gestelde vragen en opmerkingen tijdig zullen zijn beantwoord, acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel genoegzaam voorbereid.

1. Inleiding

De leden van de PvdA-fractie hebben met instemming kennisgenomen van onderhavig wetsvoorstel. Zij merken op dat de kwestie van overbelasting van in het bijzonder de strafkamer van de Hoge Raad al jaren speelt. In de afgelopen 20 jaar werd de strafsectie van de Hoge Raad al aanzienlijk uitgebreid. Naast de toename van het werk op andere rechtsgebieden (civiel- en belastingrecht) dreigt dit te leiden tot een ongebreidelde uitbreiding van het aantal raadsheren bij de Hoge Raad. Ook deze leden vinden dit ongewenst, omdat de gewenste rechtseenheid vereist dat men nog wel met elkaar contact houdt. Bovendien vormt vervulling van de vacatures een toenemend probleem.

In dit verband merken deze leden op dat meer principieel een ieder in afwachting was van de derde fase van de herziening rechterlijke organisatie, waarbij het verlofstelsel onderwerp van bespreking is. Deze leden zijn van mening dat op korte termijn, nu de derde fase van de herziening rechterlijke organisatie door de regering op de langere baan wordt geschoven, andere maatregelen nodig zijn. Wel zou, zo menen de leden van de PvdA-fractie, een meer principiële benadering in het kader van de derde fase van de herziening van de rechterlijke organisatie de voorkeur hebben. Kan de regering hierop reageren, zo vragen deze leden.

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van onderhavig wetsvoorstel. Op enkele punten achten zij een nadere toelichting wenselijk om de noodzaak van bepaalde wijzigingsvoorstellen beter te kunnen beoordelen.

Door voorliggend wetsvoorstel beoogt de regering de groeiende werklast van de Hoge Raad te verminderen door de instroom te beperken. Een andere mogelijkheid ligt in de uitbreiding van het personeel. De regering geeft in de memorie van toelichting aan dat zij uitbreiding van het aantal

¹ Samenstelling:

Leden: Korthals (VVD), Van de Camp (CDA), Biesheuvel (CDA), Swildens-Rozendaal (PvdA), fungerend voorzitter, Scheltema-de Nie (D66), Kalsbeek-Jasperse (PvdA), Middel (PvdA), Rabbae (GL), J. M. de Vries (VVD), Kamp (VVD), Dittrich (D66), Rouvoet (RPF), Van Oven (PvdA), Van den Doel (VVD), Wagenaar (PvdA), Van Wijmen (CDA), De Wit (SP), Duijkers (PvdA), De Milliano (CDA), Niederer (VVD), Nicolai (VVD), Arib (PvdA), Halsema (GL), Van der Staaij (SGP) en Wijn (CDA).

Plv. leden: Voute-Droste (VVD), Balkenende (CDA), Verhagen (CDA), Van Zuijlen (PvdA), Bakker (D66), Van Heemst (PvdA), Noorman-den Uyl (PvdA), Karimi (GL), B. M. de Vries (VVD), Rijpstra (VVD), Van Boxtel (D66), Schutte (GPV), Rehwinkel (PvdA), Van Blerck-Woerdman (VVD), Zijlstra (PvdA), Rietkerk (CDA), Marijnissen (SP), Duivesteijn (PvdA), Buijs (CDA), Weekers (VVD), Passtoors (VVD), Barth (PvdA), Oedayraj Singh Varma (GL), Hoekema (D66) en Van der Hoeven (CDA).

raadsheren geen reële optie vindt. Daarnaast wijst zij op «schaarsheid» ter rechtvaardiging van het beperken van de rechtsmiddelen bij de zgn. bagatelzaken. Deze leden zouden graag een uitgebreidere motivering willen hebben op deze twee stellingen van de regering.

De leden van de VVD-fractie stellen vast dat de verruiming van cassatiegronden in 1963 nu pas als een verzwaring van de taak van de Hoge Raad wordt aangemerkt die tot een beperking van de toegang tot dit hoogste rechterlijk college zou moeten leiden. Met de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) verwondert dit deze leden.

De leden van de VVD-fractie constateren dat de grootste toename van het aantal zaken bij de Hoge Raad het gevolg is van de Wet Mulder. Met wetsvoorstel 25 927 wordt voorgesteld het beroep in cassatie in Mulderzaken te vervangen door hoger beroep bij het Gerechtshof Leeuwarden. Deze leden vragen in hoeverre dan nog aanvullende maatregelen nodig zijn om de werklast van de Hoge Raad op een aanvaardbaar niveau te brengen teneinde de doelmatigheid en de kwaliteit van de rechtsbedeling op een adequaat peil te brengen.

Kan de regering aangeven welke gevolgen wetsvoorstel 25 927 in samenhang met deze wetwijziging heeft voor de snelheid van de rechtsgang, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

De leden van de fractie van D66 hebben eveneens met belangstelling kennisgenomen van onderhavig wetsvoorstel. Met de regering zijn deze leden van mening dat het terugbrengen van de werkdruk bij de strafkamer bij de Hoge Raad noodzakelijk is voor een goede en vlotte werking van de cassatierechtspraak.

In het wetsvoorstel zijn de voorstellen van de Commissie werkbelasting strafkamer Hoge Raad grotendeels overgenomen. Door de voorstellen wordt het huidige stelsel van cassatie in strafzaken gehandhaafd. Over de voorgestelde maatregelen om de stroom strafzaken beheersbaar te houden, hebben de leden van de fractie van D66 een aantal vragen.

In de memorie van toelichting (blz. 2) geeft de regering aan dat een verdere uitbreiding van het aantal raadsheren geen reële optie is, om de groeiende werklast het hoofd te bieden. Kan de regering deze afwijzing van een verdere uitbreiding van de Hoge Raad nader toelichten? Zal een bescheiden uitbreiding daadwerkelijk leiden tot een uitholling van de rechtseenheid?

De Commissie sluit de invoering van een verlofstelsel op termijn niet uit. Acht de regering de invoering van een verlofstelsel in de toekomst mogelijk? Zal een verlofstelsel materieel veel toevoegen aan de mogelijkheid van artikel 101a van de Wet op de rechterlijke organisatie?

De leden van de fracties van RPF en GPV hebben met belangstelling kennisgenomen van onderhavig wetsvoorstel.

Het voorstel is ingegeven, evenals wetsvoorstel 25 927, om de werklast bij de strafkamer bij de Hoge Raad te verminderen. Op zichzelf voelen deze leden zich door dit streven aangesproken. Een goed stelsel van rechtsbescherming en rechtshandhaving is immers niet alleen gebaat bij allerlei procedurele en rechtsstatelijke waarborgen, maar ook bij een stelsel dat het beroep dat er op wordt gedaan, inderdaad aankan. Vanuit dit gezichtspunt onderschrijven deze leden dat niet alleen rechtswaarborgen en rechtseenheid waarden zijn waarnaar gestreefd moet worden, maar dat in de discussie ook elementen als proportionaliteit ingebracht moeten kunnen worden.

Dit zo zijnde, stellen de leden van de fracties van RPF en GPV, dat dan wel het liefst naar oplossingen moet worden gezocht die voor de langere termijn houdbaar zijn en ook het systeem als zodanig niet te veel aantasten. Als alle voorstellen om tot werkvermindering van de rechterlijke macht van de laatste tijd op een rij worden gezet, dan ontstaat toch een beetje het beeld van nu eens een ad hoc maatregel hier, en dan weer

een ad hoc maatregel daar. Dit terwijl tegelijkertijd de derde fase van de herziening van de rechterlijke organisatie, die zeker ook de inhoud van het voorliggende wetsvoorstel raakt, op de langere baan wordt geschoven. Dit roept het beeld op van een huis waaraan allerlei, misschien op zichzelf wel zinvolle verbouwingen worden gepleegd, maar waarvan geldt dat van een architectonische supervisie daarop geen sprake is. Met als gevolg een []hokjesachtig huis dat veel ingewikkelder in elkaar zit dan nodig is. Deze ontwikkeling baart deze leden enige zorg en zij vragen de regering hierop in te gaan.

2. De toegang tot cassatie en de licht(st)e overtredingen

De leden van de VVD-fractie vrezen dat het afschaffen van cassatie bij bagatelzaken afbreuk doet aan het belang van de rechtseenheid en de rechtsbescherming. Een bagatelzaak kan immers toch een principiële zaak zijn. Zij vragen de regering hieraan een nadere beschouwing te wijden. Deze leden menen dat de drempelwerking en de selectieve werking van de verplichte schriftuur door een advocaat een zodanig filterend effect sorteren, dat slechts bagatelzaken met principiële rechtsvragen aan cassatie zullen worden onderworpen. In dat geval zou de toegang tot de cassatierechter niet vanwege een louter gering financieel belang hoeven te worden geblokkeerd. Zij vragen de regering hierop in te gaan.

Kan de regering aangeven in hoeveel gevallen van de thans als «bagatel» aangeduide zaken de Hoge Raad het ingestelde beroep gegrond heeft verklaard?

De leden van de VVD-fractie verwachten dat van de voorziening waarbij in tegenstelling tot het huidige systeem hoger beroep in feitelijke instantie wordt opengesteld (gevallen met geldboetes tussen f 100,- en f 500,-) een forse aanzuigende werking uitgaat. Dat beroep is immers zeer laagdrempelig want eenvoudig en kosteloos in te stellen. Deelt de regering deze verwachting? Kan de regering nader ingaan op de gevolgen voor de werkdruk van rechtbanken en hoven en op de kostenverhoging die deze aanzuigende werking met zich brengt?

De leden van de VVD-fractie vragen of de regering in dit verband én in het belang van de rechtseenheid heeft overwogen om voor zaken met een financieel belang tot f 500,- (zonder uitzondering) het beroep in cassatie open te houden en hiertoe een enkelvoudige kamer bij de Hoge Raad in te stellen? Het is deze leden bekend dat wetsvoorstel 25 240 (wijziging van het Wetboek van Strafvordering, de Uitleveringswet en de Wet economische delicten betreffende de bepalingen aangaande de procedure in cassatie in strafzaken, herzieningszaken en uitleveringszaken) reeds de administratieve rolzitting in strafzaken door een enkelvoudige kamer van de HR introduceert.

Voorts vragen de leden van de VVD-fractie of de mogelijkheid tot hoger beroep/cassatie de lagere alleensprekende rechter wellicht zou bewegen tot een (nog) grotere mate van zorgvuldigheid, omdat zijn oordeel mogelijk aan een hogere rechterlijke instantie kan worden voorgelegd. Het enkele bestaan van een beroepsmogelijkheid zou daarmee de kwaliteit van de rechtspraak kunnen dienen. Deelt de regering deze zienswijze? In het wetsvoorstel worden de appel- en cassatiegrenzen zodanig geformuleerd, dat ze zich niet uitstrekken tot andere uitspraken dan een veroordeling (zoals o.v.a.r. en niet-ontvankelijkheid) zodat daartegen op normale voet hoger beroep en cassatie open staat. Van deze appelmogelijkheid zal in praktijk alleen het OM gebruik maken. Bij een voor de verdachte gunstige uitspraak kan het OM dus in beroep. Bij een voor de verdachte ongunstige uitspraak kan deze niet in beroep. De facto heeft het OM dus meer appelmogelijkheden. De leden van de VVD-fractie vragen in hoeverre dit strijd oplevert met het beginsel «equality of arms».

De leden van de D66-fractie merken op dat in het wetsvoorstel in navolging van de Commissie wordt voorgesteld om ten aanzien van de allerlichtste delicten ieder rechtsmiddel uit te sluiten. In overtredingszaken waarin een geldboete is opgelegd tot en met 100 gulden wordt zowel hoger beroep als cassatie uitgesloten.

De leden van de fractie van D66 kunnen met de afweging van de regering die tot dit voorstel heeft geleid instemmen.

Bij overtredingen terzake waarvan een geldboete tussen 100 en 500 gulden is opgelegd wordt hoger beroep het aangewezen rechtsmiddel en wordt cassatieberoep uitgesloten.

De voorgestelde maatregel heeft ingrijpende gevolgen voor het stelsel van de rechtsmiddelen. In het huidige strafprocesrecht is cassatieberoep altijd mogelijk, ook als andere rechtsmiddelen niet openstaan. De centrale doelstellingen van het cassatieberoep zijn de rechtseenheid en de rechtsontwikkeling. De regering heeft in de memorie van toelichting (p. 7) aangegeven dat het bij de toedeling van rechtsmiddelen gaat om een afweging van het belang van de rechtseenheid en het belang van de rechtsbescherming. De beschikbare middelen zijn niet toereikend om in iedere zaak beide belangen volledig tot hun recht te laten komen. De voorkeur wordt gegeven aan hoger beroep. Hoger beroep biedt de verdachte een tweede volledige behandeling van zijn zaak, hetgeen bevorderlijk is voor de rechtsbescherming. De leden van de fractie van D66 vinden echter de prijs uit een oogpunt van rechtseenheid en rechtsontwikkeling hoog. Ook de regering geeft aan dat de uitsluiting van de mogelijkheid om in cassatie te gaan afbreuk kan doen aan de rechtseenheid, maar vindt dit voor zaken met een boete niet hoger dan 500 gulden zeer wel verdedigbaar. De leden van de fractie van D66 zijn echter van mening dat de hoogte van de straf niet doorslaggevend hoeft te zijn om het belang van een zaak te bepalen. Met name bij overtredingen met een principiële of grondwettelijke karakter (bijvoorbeeld over de vrijheid van meningsuiting) wordt het belang bepaald door de inhoud van de zaak en het terzake gevoerde verweer. In het verleden hebben belangrijke rechtsontwikkelingen plaatsgevonden naar aanleiding van zaken die volgens de voorstellen van de regering worden uitgesloten van cassatie (zie hierover De Winter, NJB 1997 afl. 5). Zullen de voorstellen niet tot gevolg hebben dat wetten in materiële zin nauwelijks meer door de Hoge Raad aan hogere regelgeving worden getoetst? Heeft de regering ook overwogen een verlostelsel te introduceren volgens het principe dat bij overtredingen met een bestraffing tot en met 500 gulden geen beroep in cassatie mogelijk is tenzij bijzonder verlof wordt verleend? Is ook overwogen om vergelijkbaar met de Mulderfeiten een andere rechtseenheidsvoorziening te creëren?

Alternatieven waardoor de rechtseenheid en de rechtsontwikkeling minder in het gedrang komen, waaronder de eis van een waarborgsom, zijn door de regering verworpen. Zouden appel- en cassatieberoepen niet verminderen als bij geldboetes tot een bepaalde hoogte de waarborgsom zowel voor het hoger beroep als voor de cassatie zou worden opgenomen in de wetgeving? Waarom is deze optie verworpen?

Voor deze gevallen zal wat betreft de rechtseenheid moeten worden teruggevallen op cassatie in het belang der wet, aldus de regering. De leden van de fractie van D66 merken echter op dat van dit buitengewone rechtsmiddel slechts een enkele keer gebruik wordt gemaakt.

Voorts vragen deze leden de regering of niet de problemen van de Hoge Raad door dit voorstel worden doorgeschoven naar de appelrechter. Wat zijn de gevolgen van de voorstellen voor de werklust van de appelrechter?

De leden van de fracties van RPF en GPV geven te kennen in dit stadium wat de voorstellen als zodanig betreft slechts enkele vragen te willen stellen. Het wetsvoorstel komt er op neer enerzijds wat de lichtste overtredingen betreft ieder rechtsmiddel uit te sluiten. Wel roept daarbij

het verschil in de grens die daarbij getrokken wordt tussen dit wetsvoorstel (f 100,-) en bij de wet Mulder (f 150,-) vragen op. In het laatstgenoemd wetsvoorstel (25 927) is wat deze leden betreft overtuigend beargumenteerd waarom f 150,- voor de hand ligt; omgekeerd roept dat dan weer de vraag op waarom in dit wetsvoorstel dan ook niet voor f 150,- is gekozen.

Voor het overige wordt, waar beperking van rechtsmiddelen noodzakelijk zou zijn, het systeem omgekeerd: niet het hoger beroep wordt uitgesloten, maar de cassatie. Nogmaals verwijzend naar wetsvoorstel 25 927 vragen deze leden of in het kader van het voorliggende wetsvoorstel ook geldt wat bij de wet Mulder aan de orde is, namelijk dat er ook inhoudelijke gronden zijn om daartoe over te gaan. De rechtsvragen die spelen bij de huidige cassatie bij Wet Mulderzaken zijn overwegend van feitelijke aard. Dat is de grond waarop is besloten dat hoger beroep veel meer voor de hand ligt dan cassatie. Is dat ook hier het geval? Graag ontvangen deze leden hierop een toelichting.

3. De verplichte schriftuur in te dienen door een advocaat

De leden van de VVD-fractie achten de voorgestelde verplichting om, nadat cassatieberoep is ingesteld, op straffe van niet-ontvankelijkheid tijdig een schriftuur met een of meer middelen in te dienen op zich een verantwoord instrument om het aantal cassatiezaken te beperken en de kwaliteit van de rechtsbedeling te verbeteren. Zij vragen of met de verplichte schriftuur door een advocaat en de uitsluiting van de Wet Mulderzaken niet al het doel van de verminderde instroom bereikt wordt. Deze leden hebben hoge verwachtingen van de gevolgen van de verplichte schriftuur. Kan de regering een indicatie geven van de drempelwerking en van de selectieve werking welke hiervan uitgaat? Bij het afschaffen van de ambtshalve cassatie zetten de leden van de VVD-fractie enkele vraagtekens. Het enkele feit dat ambtshalve cassatie slechts zelden wordt toegepast achten deze leden voldoende grond om deze voorziening dan maar helemaal af te schaffen. De regering spreekt over een zeer beperkte afbreuk aan de rechtsbescherming ten nadele van de verdachte, maar de leden van de VVD-fractie achten deze – toch negatieve – maatregel een aantasting van de kwaliteit van de rechtsbedeling, in het bijzonder met betrekking tot de zorgvuldigheid en de rechtseenheid. Ten tweede zien deze leden niet in waarom de regering ervan uitgaat dat de advocaat een pro-forma-middel zou formuleren bij het handhaven van ambtshalve cassatie. Zeker nu de verplichte cassatieschriftuur slechts kan worden gedaan door een terzake deskundige en bevoegde advocaat, verwachten deze leden eerder een weloverwogen aanvoering van cassatiemiddelen dan een pro-forma-nonsens-betoog. Zij betwijfelen dan ook of er een aanzuigende werking zal uitgaan van het handhaven van de ambtshalve cassatie. Daarnaast bestaat aan de zijde van de HR de bevoegdheid en niet de plicht tot ambtshalve cassatie. De leden van de VVD-fractie nodigen de regering uit haar visie op het afschaffen de ambtshalve cassatie nogmaals te motiveren met medeneming van bovengenoemde punten.

De leden van de D66-fractie merken op dat de regering er in navolging van de commissie voor gekozen heeft om in de cassatieprocedure met betrekking tot strafzaken een drempel in te voeren door de verdachte te verplichten een advocaat een schriftuur met middelen te laten indienen, op straffe van niet-ontvankelijkheid.

De leden van de fractie van D66 kunnen met de verplichting om een schriftuur in te dienen instemmen. In de huidige situatie kan de verdachte volstaan met het kenbaar maken van zijn wens om in cassatie te gaan. Mede daardoor wordt de Hoge Raad geconfronteerd met een stroom van vaak kansloze cassatieberoepen. Deze leden vinden dat van de verdachte,

die bezwaar maakt tegen een uitspraak, gevraagd mag worden dat hij zijn grieven kenbaar maakt en motiveert.

Ook met de verplichte procesvertegenwoordiging kunnen de leden van de fractie van D66 instemmen. De verplichte procesvertegenwoordiging kan de kwaliteit van de ingediende middelen en daarmee de kwaliteit van de rechtsbedeling ten goede komen. Daarmee is ook het belang van de verdachte gediend. Bovendien wordt op deze manier voorkomen dat door een veelheid van kansloze middelen de werkbeparing die verwacht wordt van het verplicht stellen van het indienen van een schriftuur met middelen teniet gedaan wordt.

Wel vragen deze leden aandacht voor de situatie die kan ontstaan wanneer de cliënt zich niet bij een negatief cassatieadvies van zijn advocaat wenst neer te leggen.

De regering heeft de voorstellen van de Commissie om de eis van specialisatie van een advocaat wettelijk te regelen niet overgenomen, omdat het beleid van de NOvA gericht op bevordering van specialisatie vooralsnog afdoende wordt geacht. Deze leden zijn het hiermee eens. Zij wijzen hierbij ook op het in artikel 6 lid 3 onder c EVRM opgenomen beginsel van een vrije advocatenkeuze.

De regering stelt, anders dan de Commissie, voor de mogelijkheid van ambtshalve cassatie af te schaffen. In aanmerking genomen dat in alle zaken straks de verdachte voorzien is van deskundige rechtsbijstand, de ambtshalve cassatie zelden wordt toegepast, en dat het fenomeen ambtshalve cassatie een aanzuigende werking kan hebben op het instellen en handhaven van cassatieberoepen acht de regering het afschaffen van de ambtshalve cassatie gerechtvaardigd.

De leden van de fractie van D66 zijn van mening dat de ambtshalve toetsing van de bestreden uitspraak past bij de niet-lijdelijke rol van de strafrechter in het Nederlandse strafprocesrecht. Afschaffing van de ambtshalve toetsing heeft bovendien als gevolg dat de Hoge Raad in sporadische gevallen beslissingen intact laat die uit het oogpunt van rechtseenheid en rechtsontwikkeling niet intact behoren te blijven. Deze leden zijn dan ook vooralsnog van mening dat de bevoegdheid om buiten de middelen om op andere gronden te vernietigen behouden zou moeten blijven. Zal het afschaffen van de ambtshalve cassatie tot een substantiële werklastvermindering leiden, zo vragen deze leden.

De leden van de fracties van RPF en GPV kunnen instemmen met de voorstellen tot het verplicht stellen van een schriftuur, in te dienen door een advocaat. Zij plaatsen echter vooralsnog vraagtekens bij het voorstel tot afschaffing van de ambtshalve cassatie. Niet alleen wijkt dit wetsvoorstel af van het voorstel dat de commissie terzake heeft gedaan, ook moet overwogen worden dat zeker dit onderdeel van het wetsvoorstel te veel raakt aan de discussie over het cassatiestelsel die in het kader van de derde fase van de herziening van de rechterlijke organisatie moet worden gevoerd. Zij stellen voor om dit onderdeel van het wetsvoorstel te heroverwegen.

4. De bijzondere procedures

Ad c. Uitlevering

De leden van de fracties van RPF en GPV merken op dat de regering wat uitleveringszaken betreft heeft afgezien van vervanging van de cassatie door geconcentreerd hoger beroep, dan wel concentratie van uitleveringszaken bij één gerecht in eerste aanleg. De regering stelt dat aan concentratie van rechtsmacht de nodige nadelen kleven. De leden van de fracties van RPF en GPV stellen vast dat deze vaststelling de regering niet heeft verhinderd om in wetsvoorstel 25 927 wel tot geconcentreerd hoger beroep bij één gerecht over te gaan, namelijk het Hof Leeuwarden. Zij

vragen hoe het één zich met het ander verhoudt. Tevens vragen zij of een overzicht kan worden gegeven van zaken waarbij nu sprake is van geconcentreerde rechtspraak, dan wel geconcentreerd hoger beroep. In hoeverre verdient het overweging om hier nog eens kritisch naar te kijken en wordt een en ander betrokken bij de derde fase van de herziening van de rechterlijke organisatie, zo vragen deze leden.

Ad e. Herziening

Kan de regering nader toelichten waarom in herzieningszaken, in tegenstelling tot de andere bijzondere procedures, rechtsbijstand niet verplicht is gesteld, zo vragen de leden van de D66-fractie. De minister van Justitie heeft een onderzoek aangekondigd naar de wenselijkheid van aanpassing van de herzieningsgronden. Hierbij zal onder andere aandacht besteed worden aan de mogelijkheid van herziening van een veroordeling die in strijd is met een verdragsbepaling, waarover de internationale rechter nadien in een concrete of vergelijkbare zaak een bindende uitspraak deed. Hoe staat het met dit onderzoek? Worden bij dit onderzoek de werklastgevolgen voor de Hoge Raad in aanmerking genomen, zo vragen deze leden.

5. Gevolgen voor rechtsbijstand

De leden van de D66-fractie merken op dat de regering voorstelt om in alle gevallen waarin cassatieberoep openstaat tegen een uitspraak van de strafrechter een toevoeging af te geven, indien aan de financiële vereisten is voldaan.

De rechtzoekende wordt dan nog wel geconfronteerd met een eigen bijdrage. Die kan in sommige gevallen zodanig zijn, dat de verdachte ervan afziet om in cassatie te gaan. Verwacht kan dus worden dat van de eigen bijdrage een instroombeperkende werking uitgaat. Geldt hiervoor niet hetzelfde bezwaar als het bezwaar dat wordt opgevoerd tegen het griffierecht en tegen een proceskostenveroordeling, nl. een te grote niet te rechtvaardigen inbreuk met het bestaande systeem van strafrechtspiegeling, zo vragen deze leden.

6. Gevolgen van de voorstellen; werkbelasting en kosten

De Commissie heeft bij benadering berekend wat het effect van de voorstellen op de instroom van strafzaken in cassatie zal zijn. De Commissie schat de werklastvermindering op ongeveer 20%. Verwacht de regering dat de voorstellen van de Commissie voldoende effect sorteren om de achterstand in te lopen, zo vragen de leden van de D66-fractie. Of zijn de maatregelen slechts voldoende om een verder oplopende achterstand in de afdoening van zaken te voorkomen?

7. Artikelgewijze behandeling

Artikel II

Onderdelen A, B, C en D

Wat is de reden dat de berisping in het nieuw voorgestelde artikel 44 van de Wet op de Rechterlijke Organisatie is weggelaten, zo vragen de leden van de D66-fractie.

Waarom is niet, in navolging van de voorstellen van de Commissie, gekozen voor een wijziging van de artikelen 404 en 427 van het Wetboek van Strafvordering?

Zal de uitsluiting van cassatie voor lichte overtredingen niet tot gevolg hebben dat het aantal gevallen waarin de Procureur Generaal bij de Hoge

Raad wordt benaderd met het verzoek om cassatie in het belang der wet in te stellen zal toenemen?

Welke gevolgen hebben de voorstellen met betrekking tot lichte overtredingen voor het aantal gevallen waarin verzet kan worden aangetekend? Zullen de bedragen periodiek worden aangepast aan de prijsinflatie, zo vragen de leden van de D66-fractie.

De fng. voorzitter van de commissie,
Swildens-Rozendaal

De griffier van de commissie,
Pe